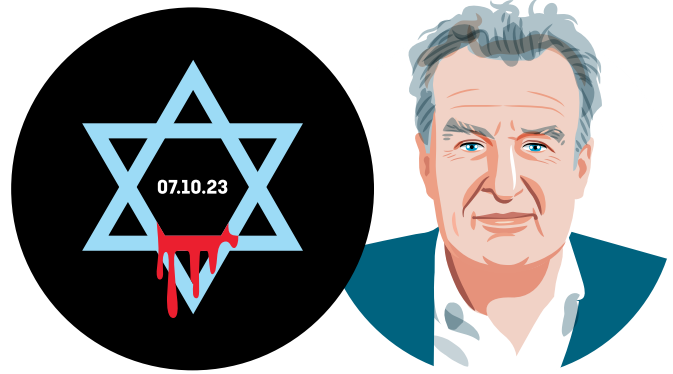

En toen waren de kwaliteitskranten plots de kluts kwijt

René van Asselt

Mijn leven lang heb ik een grote bewondering gehad voor wat wel ‘kwaliteitskranten’ wordt genoemd. Ik kreeg eens van mijn afstudeerhoogleraar het aanbod om te promoveren in de organische scheikunde, maar dat sloeg ik af. Ik wilde bij zo’n krant komen – een heuse intellectueel worden, iemand in een helikopter in plaats van in een graafmachine.

Het is tot op zekere hoogte gelukt. Althans, ik heb bijna tien jaar bij *NRC Handelsblad* gewerkt, waar toen mensen voor schreven als Rudy Kousbroek, Karel van het Reve, Adriaan van Dis, Maarten ‘t Hart (en bij de concurrent, *de Volkskrant*, Jan Blokker). Belezen denkers met een brede belangstelling en een solide moreel kompas: ze weigerden iets rood te noemen als het blauw was.

Op 7 oktober 2023 vielen die kwaliteitskranten van hun voetstuk. Mijn trouwe kameraden die al zo lang een baken zijn – nog steeds: een dag zonder *de Volkskrant* en *NRC* is een dag niet geleefd – waren van de ene dag op de andere de kluts kwijt. Ze noemden ineens blauw rood en rood blauw.

De weerzinwekkende moordenaars van Hamas en de godsdienstwaaninnigen van Hezbollah werden bestempeld tot ‘verzetstrijders’, ‘opstandelingen’ en ‘militante groeperingen’, het recht op zelfverdediging van elk land en dus ook Israël werd bijna nooit vermeld. Hamas en Hezbollah vuren al vele jaren dagelijks raketten op Israël af. Daar werd nooit over gerapporteerd, maar elke reactie daarop is uitputtend belicht en daarbij werden de cijfers van Hamas klakkeloos doorgegeven.

Er is te weinig verteld dat Hamas toch echt is begonnen op 7 oktober. Dat Israël probeert zo min mogelijk burgers te doden (de Israëliërs strooien nota bene pamfletten in het Arabisch uit voor ze bombarderen) en dat Hamas juist hoopt dat er zoveel mogelijk burgers omkomen – het had dagelijks in de krant moeten staan en in het tv-journaal moeten worden verteld.

Nergens is in de kwaliteitskranten opgemerkt dat het toch wel heel vreemd is dat bij een ‘genocide’ kinderen worden ingeënt tegen polio, en dat het aantal Palestijnen al vele jaren niet afneemt, zoals je zou verwachten bij een echte genocide, maar sterk stijgt. In geen talkshow is opgelezen wat er in de Hadith staat, dat de stenen en bomen waarachter Joden zich verschuilen op de dag des oordeels zullen spreken en zeggen: ‘O moslim, dit is een jood achter mij, dood hem.’

Nergens heb ik een krijgswetenschappelijke analyse gelezen over hoe het aantal burgerdoden in Gaza zich verhoudt tot andere stedelijke conflicten. Nergens is verteld dat veel land van de Arabieren en Ottomanen in wat nu Israël heet ruim honderd jaar geleden gewoon is aangekocht door de zionisten (lees *Mijn beloofde land* van Ari Shavit) en niet geroofd.

Op de dag voordat Hamas Israël vanuit Gaza binnenviel, luisterde ik in het gezellige theater van boekhandel Donner in Rotterdam naar een lezing van de Britse historicus Jonathan Israël over de Nederlandse filosoof Baruch Spinoza. De ene verlichte geest vertelde over de andere verlichte geest. De zaal zat vol mensen die in kennis en wijsheid waren geïnteresseerd. Op de voorste rij de mediëvist Frits van Oostrom (lees zijn fraaie boek over Reynaert de Vos!), in de zaal jong en oud, met gespitste oren. Ze stelden vragen, Jonathan Israël ging er beleefd op in, iedereen liet elkaar uitpraten, er was geen geschreeuw.

Zo ziet beschaving, geleerdheid en verlichting eruit, dacht ik toen.

De dag nadat Hamas Israël binnenviel, reden er toeterende en juichende mensen in auto’s met Palestijnse vlaggen over de West-Kruiskade, een van de vele plekken die een eeuw geleden nog deel uitmaakten van het Rotterdamse Mokum, zoals Trix van Bennekom, oud-medewerker van dit weekblad, beschrijft in *Halte Hausdorff* (lees dat boek!). Palestijnse vlaggen. Het teken dat je de barbarij, moordpartijen en verkrachtingen van Hamas steunt. En de Nederlandse politie trad niet ferm op zoals in Duitsland, maar glimlachte.

Ik ben een verstokt vooruitgangsoptimist, maar realiseer me dat er soms stappen terug worden gezet. Nederland is op 7-10-2023 veel onaangener geworden, de Verlichting (de notie dat je vooral je verstand moet gebruiken en ‘heilige’ boeken niet serieus hoeft te nemen) is teruggedraaid en de kwaliteitskranten zijn even geen slijpsteen van de geest meer.

**Ook Nederland werd
7 oktober aanzienlijk
onaangener**